

Examenul național de bacalaureat 2022
Proba Ec)

Testul de antrenament nr. 5

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I _____ **(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Constituția din 1866 este prima întocmită de reprezentanții legitimi ai națiunii române pe baza principiului câștigat de Alexandru I. Cuza în 1864, prin care se recunoștea suveranitatea interioară a României. Constituția are girul lui Carol I. [...]”

În rândul elitei guvernante românești a fost o dispută în legătură cu implicarea sau neimplicarea suveranului în elaborarea Constituției. Gruparea liberal radicală ar fi voit ca el să fie încunoștințat doar de Constituție care ar fi trebuit elaborată înainte de venirea sa după principiul «regele domnește, dar nu guvernează». Gruparea conservatoare, majoritară, s-a opus, considerând că suveranul trebuia implicat [...]. Și rolul lui Carol I a fost determinant în stabilirea structurii parlamentului, respectiv bicameral și în circumstanțele în care urma să funcționeze dreptul de veto. În primul caz, suveranul a susținut existența a două camere, cea de a doua cu rol ponderator pentru a potoli excesele celei dintâi. Era un punct de vedere conservator și era o garanție de stabilitate a regimului politic. La 2/14 iunie 1866, într-un Consiliu de miniștri la care participă și el, Carol declară că nu cedează și stăruie în mod absolut pentru sistemul bicameral”.

(I. Bulei, *Constituția din 1866, în Constituțiile României, Studii*, coord. Ghe. Sbârnea)

B. „Revizuirea Constituției la 19 iulie 1917, realizată în timpul Primului Război Mondial, era oricum [...] incompletă și imperfectă. Se impunea o revizuire în condiții de lucru normale pentru a da o formă juridică adecvată din punct de vedere constituțional textelor care, din motive de oportunitate socială, economică și politică, cuprindeau și prevederi de lege ordinară [...], dar și pentru punerea de acord a vechilor texte reglementând votul cenșitar, care nu fuseseră revizuite în 1917, cu principiile noi ale votului universal cuprinse în articolele 57 și 67, revizuite în 1917.

O simplă revizuire a Constituției apărea însă insuficientă după unirea cu Vechiul Regat a trei provincii românești, Basarabia [...], Bucovina [...] și Transilvania [...]. Nu se putea repeta procedeul de la 8 iunie 1884, când, printr-un simplu articol adițional (numerotat 133), s-a dispus aplicarea Constituției [din 1866] prin legi speciale în teritoriul alipit. Situația era cu totul alta. Dobrogea alipită în 1878, era o provincie mică, compusă din numai două județe [...]. Cele trei provincii noi aveau, la un loc, un teritoriu și o populație mai mari decât cele ale Vechiului Regat și nu se puteau extinde pur și simplu efectele pactului fundamental asupra unor cetățeni noi care nu luaseră parte la încheierea lui, deoarece Constituția din 1866 reprezenta voința numai a locuitorilor din Țara Românească și din Moldova.”

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conflictul politico-militar precizat în sursa B .	2 puncte
2. Precizați, din sursa A , o informație referitoare la Carol I.	2 puncte
3. Menționați câte un spațiu istoric din sursa A , respectiv din sursa B .	6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că noua constituție stabilea structura bicamerală a Parlamentului.	3 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B , precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect).	7 puncte
6. Prezentați două idei specifice unei legi fundamentale elaborate în România în perioada interbelică, în afara celor menționate în sursele date.	6 puncte
7. Menționați o asemănare între practicile politice totalitare din Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea.	4 puncte

SUBIECTUL al II-lea _____ (30 de puncte)

„Principatele au cunoscut, începând cu a doua jumătate a secolului al XVII-lea o remarcabilă și complexă activitate culturală, datorată diversificării domeniilor de creație și numărului în creștere al beneficiarilor acesteia. [...] Apelând la cele mai diverse modalități de expresie, umanismul țărilor române ilustrează [...] o tematică distinctă, filozofică, istoriografică și juridică care echilibrează din punct de vedere cantitativ literatura religioasă. Îndeosebi istoriografia rămâne și în a doua jumătate a secolului un gen amplu cultivat, întrucât, cantitativ și calitativ, este principalul domeniu al activității intelectuale. Diversitatea genurilor la care aderă autorii (cronici, istorii, jurnale, memorii sau istorii în versuri) și în mod special cultivarea acelor specifice istoriografiei umaniste [...] atestă o evoluție spre istoriografia modernă. Autorii secolului al XVII-lea, Grigore Ureche în *Letopiseșul Țării Moldovei*, Miron Costin în *De neamul moldovenilor* și stolnicul Constantin Cantacuzino în *Istoria Țării Românești*, dezvoltând ideile perioadei precedente, așază istoria românilor pe fundalul originii sale latine. [...]

Îmbrățișând într-o sferă largă de preocupări spațiul general românesc, scrierile istorice din Transilvania oglindesc, prin opera lui Bethlen Janos [...] fenomene politice care au străbătut istoria veacului. Altele, urmând demersul istoriografiei barocului, [...] cercetează originea popoarelor din Transilvania, manifestând un interes remarcabil pentru originea românilor [...] subliniază originea romană a românilor.

Mai cu seamă însă, istoriografia românească exprimă argumentat și la nivelul unei continuități remarcabile, de la Grigore Ureche și Miron Costin la stolnicul Constantin Cantacuzino și principele Moldovei, Dimitrie Cantemir, prin genuri proprii umanismului cu un corespunzător spirit critic, ideile originii comune latine a românilor, unității lor în spațiul Daciei de odinioară, susținute de o activă conștiință de sine.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa dată.	2 puncte
2. Precizați principele Moldovei la care se referă sursa dată.	2 puncte
3. Menționați un umanist român și o operă a acestuia, la care se referă sursa dată.	6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la istoriografia umanistă.	6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la originea poporului român, susținându-l cu două informații selectate din sursă.	10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia romanitatea românilor este o preocupare a istoricilor din secolul al XIX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.)	4 puncte

SUBIECTUL al III-lea _____ (30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea a două autonomii locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XIII-lea și menționarea unei asemănări între acestea;
- precizarea statului medieval din spațiul românesc sud-carpatic și prezentarea unei acțiuni desfășurate pentru constituirea acestuia în secolele al XIII-lea -al XIV-lea;
- menționarea unei instituții centrale înființate în spațiul românesc, în secolele al XII-lea – al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la modificările instituționale din spațiul românesc, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.